

Ons Programma 2026 – 2030

Het in rood aangegeven getal wijst op de stelling in Kieskompas.

1. Burger en gemeente

1.1 Werknemers van de gemeente moet zich ervan doordrongen zijn dat de gemeente er is voor de burger en niet omgekeerd.

1.2 Besluiten van de gemeente moeten altijd duidelijk gemotiveerd zijn. Bij het besluit moet worden aangegeven waar men nadere informatie kan krijgen over het besluit; bij voorkeur door vermelding van een telefoon-nummer van een behandeld medewerker.

1.3 Wij zijn groot voorstander van een corrigerend referendum. Dat betekent dat burgers serieus worden genomen. Als een burger wordt geacht op basis van een verkiezingsprogramma een stem uit te brengen, dan moet dat ook kunnen met een vraagstelling over een bepaalde kwestie. **[9]**

1.4 Wij vinden het wenselijk dat in elke wijk een structureel bewonersoverleg heeft. De gemeente ondersteunt dat overleg met professionals en voldoende financiële middelen, opdat wensen op wijkniveau realiseerbaar zijn. Gemeentelijke initiatieven dienen altijd tijdig met het bewonersoverleg te worden gedeeld, waarbij de gemeente de reactie van het bewonersoverleg aan de raad overlegt en bij afwijking dat grondig motiveert.

1.5 Wij willen dat de gemeente een eigen ombudsman kent. Nu zijn wij aangesloten bij de Nationale Ombudsman, maar die is voor velen lastig bereikbaar. De ombudsman helpt burgers in de ingewikkelde structuur van de gemeente en beoordeelt de opstelling van de gemeente. Rechtsbescherming via een rechterlijke procedure is soms te heftige stap en voorziet dikwijls niet in de gezochte ondersteuning en uitleg van het overheidsoptreden.

2. Beleid afgestemd op levensfase en fysieke situatie

2.1 Wij willen dat het beleid meer aansluit bij de specifieke leeftijdsgroepen: jeugd, jongeren en ouderen.

Dat kan door de buitenruimte en de binnenruimte in overleg met vertegenwoordigers van die groepen goed in te richten. Ontmoetingsplaatsen zijn niet alleen voor jeugd en jongeren belangrijk, maar vooral ook voor ouderen, om zo de eenzaamheid te doorbreken.

2.2 Jongeren zoeken elkaar vaak graag op in de buitenruimte, maar bij slecht weer is er vaak geen voorziening. Wij willen dat er kleinschalige voorzieningen, zoals buurthuizen, zijn waar jongeren zich kunnen ophouden.

De inrichting van de multifunctionele centra (MFC's) voldoen vaak niet in deze behoefte en daarom is het inrichten van buurthuizen wenselijk. Bovendien zijn MFC's te grootschalig en te duur in exploitatie.

2.3 Meer aandacht voor ouderen. Kijken naar zaken als eenzaamheid, toegankelijkheid openbare ruimte, relatie jong en oud, dementievriendelijkheid, armoede en participatie, vitaliteit en gezond ouder worden, de digitalisering en veilige leefomgeving.

2.4 Wij willen dat de gemeente zich – samen met partners – blijft inzetten om eenzaamheid op te sporen en mensen, die dat willen, helpen om de eenzaamheid te doorbreken.

Vaak gaan eenzaamheid en laaggeletterdheid hand in hand. Wij willen dat mensen, die dat willen, de kans krijgen om uit deze situatie te komen.

Vrijwilligers doen hier uitstekend werk. Dat willen wij vanuit de gemeente blijven stimuleren.

2.5 De inrichting van de openbare ruimte dient voor iedereen veilig en goed toegankelijk te zijn, ook voor mensen met een fysieke beperking. Dat betekent dat de openbare verlichting op orde moet zijn en er ook geen bestrating mag zijn die mensen met een fysieke beperking hinderen.

3. Veiligheid openbare ruimte

3.1 Het is belangrijk dat iedereen zich veilig voelt in de openbare ruimte. Gevoel van veiligheid wordt niet vergroot als allerlei incidenten plaatsvinden, zoals ongevraagd aangesproken worden, berovingen en brandstichtingen. Ook schoon en heel draagt bij aan het gevoel van veiligheid.

Discriminatie moet met bestaande middelen worden aangepakt. **[16]**

3.2 Onveilige plekken moeten worden voorzien van camera's. Deze camera's hebben een preventieve werking. Bewezen is dat cameratoezicht bijdraagt aan het vinden van daders.

Ervan uitgaande dat zorgvuldig wordt omgegaan met opgeslagen camerabeelden is volgens ons geen sprake van onaanvaardbare aantasting van de privacy. **[1]**

3.3 Arnhem heeft – gelet op steden van gelijke omvang – te weinig handhavers. Uitbreiding is noodzakelijk, mits deze functionarissen ook buiten kantoortijden direct bereikbaar en inzetbaar zijn.

De handhavers vervangen de politietaken niet, maar zijn ondersteunend aan de politie. Wij vinden ook dat de Arnhemse burger de handhaving 24/7 moet kunnen bereiken middels een speciaal telefoonnummer. **[2]**

4. Sociaal beleid

4.1 Mensen die niet in hun eigen kosten van levensonderhoud kunnen voorzien ontvangen een uitkering. Het is aan de gemeente om deze mensen te stimuleren aan de slag te gaan en niet langer een uitkering te ontvangen. De bestaande regeling om zonder nadelige gevolgen ondersteuning van anderen te ontvangen willen wij handhaven.

Wij zijn tegen een basisinkomen voor alle Arnhemmers of delen daarvan.

4.2 Wij vinden dat mensen die zijn aangewezen op een uitkering niet moeten worden verplicht om een tegenprestatie te leveren. Ongemotiveerde inzet werkt alleen maar averechts. **[28]**

4.3 Als gevolg van slecht overheidsbeleid zijn een aantal wijken deels verloederd en is de sociale cohesie slecht. Daarom is de Arnhem-oost-aanpak ontwikkeld. Dit is niet voor de eerste keer dat specifiek beleid en geld uitgetrokken wordt voor wijken waar de sociale cohesie minder goed tot zelfs slecht is. Waar Nederlandse waarden en normen onbekend zijn; althans niet worden opgepakt. Arnhem krijgt van het Rijk voor de Arnhem-oost-aanpak vele miljoenen. Dat lijkt mooi, maar het is belastinggeld dat niet had behoeven te worden uitgegeven bij een zorgvuldiger en strikter beleid door diezelfde overheid, de gemeente. Wij moeten ons schamen dat deze extra inzet nodig is. Wij vinden dat ook andere wijken waar de sociale cohesie onder druk staat, zoals De Laar-Oost, in aanmerking moet komen voor deze extra financiële middelen en aandacht.

4.4 Het experiment “schuldenvrij”, zoals dat wordt uitgevoerd, juichen wij toe. Als het experiment slaagt dan willen wij dit ook in andere wijken uitvoeren; ook in wijken die niet horen bij de Arnhem-oostaanpak. Alle Arnhemmers zijn voor ons gelijk. Meer geld vrijmaken voor armoedebelaid is niet nodig als de overheid met de huidige capaciteit slimmer omgaat. Minder regels, meer vertrouwen bij de burger en vooral minder ambtenaren. Het huidige budget lijkt ons voldoende. **[27]**

4.5 Wij betreuren het dat er nog steeds inwoners een beroep moeten doen op de Voedselbank. Arnhem is pas een échte sociale stad als de Voedselbank sluit, omdat mensen geen gebruik meer hoeven te maken van deze voorziening. Wij hebben grote waardering voor de vrijwilligers van de Voedselbank en de sponsors. De gemeente dient één van de sponsors te zijn/blijven.

4.6 Ook in Arnhem wachten vele Arnhemmers op een betaalbare woning. Als gemeente hebben wij ook een verantwoordelijkheid voor het opnemen van statushouders, maar die verdienen geen voorrang bij toekenning van een woning boven andere urgente woningzoekenden. **[14]**

4.7 De gemeente biedt ruimschoots onderdak aan vluchtelingen en asielzoekers; thans ruim 3.000. Meer asielzoekers huisvesten en nog meer asielzoekerscentra vinden wij niet wenselijk en gaat volgens ons het draagvlak te boven. **[10]**

5. Gezondheid

5.1 Wij zijn tegen marktwerking in de gezondheid, maar daar gaat de gemeente niet over. Wel kunnen wij het aantal zorgaanbieders verminderen. Door minder aanbieders is controle eenvoudiger en de kans op fraude minder. Het toekennen van zorg ligt niet alleen in de handen van de gemeente, maar ook van anderen. De gemeente moet strenger zijn in het toekennen van zorg voor zover dat wettelijk mogelijk is.

De gemeente kan wel bepalen dat alleen niet-commerciële zorgaanbieders mogen leveren. Dat bespaart veel belastinggeld. **[30] [31]**

5.2 Wij zijn tegen het verbieden van reclames in de openbare ruimte. Landelijke regels regelen al voldoende.

5.3 Schone lucht is van levensbelang. Daarom is het nodig dat de biomassacentrales Kleefse Waard en Klingelbeek sluiten, dan wel worden omgebouwd, zodat de uitstoot wordt voorkomen.

Wij zijn geen voorstander van regels rond hout gestookte kachels en barbecues. Als daar overlast door wordt ondervonden kunnen mensen het beste dit zelf bespreken met de stoker. **[24]**

5.4 Wij zijn tegen het plaatsen van windmolens in Arnhem. Slagschaduw en permanent geluid zijn ongezond voor mensen en gevaarlijk voor vogels.

5.5 Hoewel wij middelengebruik niet willen stimuleren is het wenselijk dat ook in Arnhem-Zuid een coffeeshop gevestigd is. Vestiging in een woonwijk kan niet aan de orde zijn. **[13]**

5.6 Nu sekswerkers vanuit hun eigen huis mogen werken en daarmee ook de veiligheid wordt vergroot voor deze groep, achten wij geen reden meer aanwezig om de zorgzone – waar nog slechts zes sekswerkers worden ondersteund voor € 300.000 – nog langer open te houden.

6. Openbare ruimte

6.1 De openbare ruimte is van ons allemaal. Dat betekent dat iedereen verantwoordelijkheid heeft om de openbare ruimte netjes te gebruiken en dus niet te vervuilen.

6.2 Wij zijn tegen het invoeren van betaald parkeren in woonwijken. **[3]**
Als parkeerregulatie nodig is, bijvoorbeeld in de binnenstad of wijken grenzend aan de binnenstad, dan moeten bewoners daarvan niet de dupe worden. Ze moeten niet worden opgezadeld met parkeervergunningen, waarvoor betaald moet worden.

Eén vergunning voor één woning vinden wij niet wenselijk. Sommigen zijn aangewezen om twee auto's te hebben.

6.3 Wij zijn tegen het verdichten van de bestaande bouw.

Voor bouwen van woningen is er voldoende ruimte richting Driel, waardoor Schuytgraaf zuidwaarts wordt uitgebreid. In dat verband is het niet wenselijk dat de gemeente bedrijven uitkoopt – met ons belastinggeld – om vervolgens op die plekken woningen te realiseren.

Wij hebben blijvend ruimte nodig voor bedrijvigheid, die zich door de eeuwen heen heeft ontwikkeld; theorie vanaf de tekentafel vinden wij niet wenselijk.

[21]

Verdichting van de bebouwing – zoals nu voorligt in Rijnpark (het Industrieterrein Arnhem-Noord dus) betekent dat er drastische verkeersmaatregelen moet worden genomen. De meerderheid van de raad verwacht dat hiervoor meer dan € 500 miljoen nodig is, maar heeft desondanks ingestemd met deze plannen.

6.4 Veiligheid in de openbare ruimte heeft permanent hoge prioriteit bij de gemeente. Op duistere plekken en plekken waar risico's op onwenselijk gedrag kan voorkomen, moet meer cameratoezicht komen. **[1]**

6.5 In alle wijken willen wij hufterbestendige fitness-toestellen, geschikt voor jong en oud en voor mensen met fysieke beperking.

7. Wonen

7.1 Nog steeds is er sprake van woningnood in Arnhem. Er is behoefte aan meer sociale huur- en betaalbare koopwoningen en plaatsen voor woonwagens. De gemeente zal samen met projectontwikkelaars moeten komen tot versnelling van de bouw. [17] Dat kan door in een vroeg stadium met eventuele omwonenden te overleggen en door het schrappen van allerlei regels en eisen.

7.2 Wij vinden het onwenselijk om te komen tot intensievere bebouwing en bewoning in wijken. Er moet voldoende groen blijven, omdat dat bijdraagt aan de leefbaarheid van wijken en gezondheid van mensen. Woningen moeten niet worden “verkamerd”, omdat dit vaak leidt tot het wegvallen van de noodzakelijke sociale samenhang in de buurt. [19]

7.3 Wij hebben liever laagbouw woningen dan hoogbouw. Vooral voor mensen met jonge kinderen is in de buurt kunnen spelen erg belangrijk. Dat is praktisch lastiger als het jonge kind op bijvoorbeeld de achtste etage woont. In het buitengebied – gebied tussen Arnhem en Driel en Arnhem en Huissen – kan een groot aantal woningen worden gebouwd. Beter woningen dan weiden met of zonder beesten. [18]

7.4 Bij de bouw van woningen moeten er ook voldoende parkeerplaatsen komen. [19] Het is een droom dat minder parkeerplaatsen leiden tot minder auto's.

7.5 Wij vinden dat alle Arnhemmers recht hebben op woonruimte. Mensen zonder woning (daklozen) moeten wij helpen; niet alleen met een bed en brood. Als wij vluchtelingen niet op straat willen laten leven dan moet dat ook gelden voor niet-vluchtelingen die dakloos zijn geworden. Er zal dus een gebouw moeten komen waar deze groep tijdelijk onderdak wordt geboden. Alleen een nachtopvang wijzen wij af.

7.6 Wij vinden dat statushouders urgente woningzoekenden zijn, maar geen recht hebben op voorrang boven niet-statushouders die urgentie hebben, bij voorbeeld omdat zij als gevolg van relatieproblemen niet langer kunnen samenwonen.

7.7 Wij vinden dat de gemeente meer moet inzetten op de kwaliteit van bestaande de woningen. Voorkomen moet worden dat er schimmelwoningen zijn. De gemeente heeft geen taak in het verduurzamen van woningen. Dat is en blijft een zaak van de eigenaar. [23]

8. Verkeer en vervoer

8.1 Arnhem dient een gastvrije stad te zijn door geen onnodige belemmeringen op te werpen voor het gebruik van de (vracht)auto in de binnenstad. **[5]**

Wij zijn tegen het versneld invoeren van zogenaamde emissievrije zones, omdat het niet voor iedereen mogelijk is een elektrisch aangedreven auto te kopen. Bovendien is ons openbaar vervoer onvoldoende als alternatief om de binnenstad te bereiken.

8.2 Wij vinden dat de hoofdwegen versmald kunnen worden in combinatie met vergroening en instellen van 30 km/u als maximumsnelheid.

8.3 Parkeertarieven dienen kostendekkend te zijn en geen structurele inkomstenbron voor de gemeentelijke uitgaven. De parkeertarieven moeten de komende jaren niet verder stijgen. Kostenstijging binnen het onderwerp “parkeren” moeten worden opgevangen door bezuinigingen; niet door verhoging van de tarieven.

8.4 Wij vinden dat het openbaar vervoer in Arnhem alle Arnhemse wijken met elkaar en het centrum moet verbinden.

8.5 Om het gebruik van openbaar vervoer in Arnhem te stimuleren zijn wij voorstander van gratis openbaar vervoer buiten de spijstijden en in het weekend. Wij verwachten dat een dergelijk aanbod een groot positief effect heeft voor de ondernemers, inclusief horeca in de binnenstad.

8.6 Wij vinden het belangrijk dat het gebruik van de fiets wordt gestimuleerd; dat daarvoor goede fietspaden worden onderhouden, stalling in de binnenstad gratis is. Wij vinden het niet noodzakelijk dat er fietsbruggen worden aangelegd **[4]**. De bestaande fietsinfrastructuur is toereikend.

9. Milieu

9.1 Wij zijn voor afval scheiden achteraf, zoals dat nu ook gebeurt in een aantal grote steden in Nederland gebeurt. Op dit ogenblik is het gescheiden inzamelen niet altijd succesvol en worden inzamelingen uiteindelijk afgekeurd en verbrand. **[22]**

9.2 De Arnhemmers hebben zich uitgesproken tegen het betalen van afval per zak. Wij willen daarom niet dat per zak betaald moet worden. **[22]**

9.3 Wij vinden dat de ondergrondse afvalbakken geopend moeten blijven. Groot voorstander zijn wij van het wekelijks huis-aan-huis ophalen van afval en het stoppen met de ondergrondse afvalbakken.

9.4 Als de raad toch wil vasthouden aan ondergrondse bakken, zullen mensen ook in de toekomst grote afvalstukken naast de container plaatsen. Wij zijn voorstander om – zoals in Amsterdam – dat naast bepaalde ondergrondse containers een ruimte middels een hekwerk wordt aangewezen waar eenmaal of tweemaal per week grof afval wordt opgehaald.

9.5 Zolang in Duitsland mensen met subsidie van de Europese Unie woningen nog aan het aardgas koppelt is het vreemd dat wij woningen van het gas afhaken. Wij willen dat de projecten “van het gas af” liever stoppen totdat ook Duitsland van het gas afgaat. Overigens is aardgas door Europa aangemerkt als schone/groene brandstof.

9.6 Hoewel zelf groenten en fruit verbouwen mooi kan zijn, heeft de gemeente geen taak om hierin te stimuleren, bijvoorbeeld door moestuinen bij scholen mede te bekostigen. Natuurlijk staat het een school vrij om dit ter hand te nemen. **[25]**

9.7 Wij zijn tegen het nemen van allerlei klimaatregelen zonder dat daar een wettelijke verplichting aan ten grondslag ligt. Enerzijds omdat niet alle klimaatmaatregelen kosteneffectief zijn en anderzijds het de wenselijke concurrentiepositie van Arnhem jegens bedrijven die zich hier willen vestigen negatief kunnen beïnvloeden. **[26]**

10. Cultuur en vermaak

10.1 Met de verbouwing van het Stadstheater, de steun aan Oostpool, de steun aan Luxor Live en andere instellingen investeert de gemeente voldoende. Wij vinden dat deze instellingen zelf verantwoordelijk zijn voor hun inkomsten. Anderzijds is cultuur dermate belangrijk voor onze samenleving dat de gemeente ook financieel moet bijdragen. Feitelijk is het vreemd dat regiogemeenten niet bijdragen. Zij halen als het ware geen belastinggeld op bij hun inwoners voor de in Arnhem gevestigde culturele instellingen. Overwogen zou kunnen worden dat Arnhemse inwoners een ander bedrag aan entree betalen dan niet-Arnhemmers. Mee laten betalen kan door een Arnhem Card voor Arnhemmers te introduceren en daarmee korting te geven op het evenement. **[29]**

10.2 Wij waren en zijn geen voorstander van de grootschalige verbouwing van het Stadstheater. De modernisering had vele malen goedkoper kunnen worden uitgevoerd. Teveel is geluisterd naar de wensenlijstjes. i

10.3 Oostpool en Introdans zijn prachtige gezelschappen. Wij stellen voor om een productiehuis in Stadsblokken dan wel bij GelreDome onder te brengen.

10.4 De gemeente moet Vitesse financieel binnen strakke kaders ondersteunen, omdat Vitesse meer biedt dan betaald voetbal. Vitesse is ook zeer nuttig binnen het sociaal-culturele leven van velen door het aanbieden van sociale projecten. **[32]**

11. Arnhem bruisende stad

11.1 Ooit is de Arnhemse binnenstad uitgeroepen tot de mooiste binnenstad van Nederland. Wij willen dat predicaat terug. Daarom vinden wij dat de binnenstad-organisatie voldoende budget moet krijgen en dat toezeggingen ook structureel zijn. Leegstand van ruimten boven de winkels dient te worden aangepakt, bij voorbeeld door invoering van een aanzienlijke leegstandsboete.

11.2 Hoge parkeertarieven zijn slecht voor het bezoek aan de binnenstad. Wij vinden dat de parkeertarieven kosten moeten dekken, maar het mag geen melkkoe zijn.

Wij zijn voor het gratis maken van openbaar vervoer buiten de spitsuren.

11.3 Wij vinden het belangrijk dat Arnhem bruist van de activiteiten en dat organisatoren zoveel als mogelijk moeten worden ontzien door onnodige regelzucht. Wel zal getracht moeten worden om die activiteiten zo te organiseren dat de omgeving weinig tot geen overlast ondervindt. **[15]**

12. De gemeente

12.1 De gemeenteraad moet zich meer realiseren dat wensen en noodzakelijke investeringen moeten worden betaald uit belastingopbrengsten en parkeergelden. We moeten stoppen met het trots roepen dat er geld van Rijk, provincie of EU komt. Het is belastinggeld. Niet meer niet minder. De gemeente handelt alsof geld onbeperkt voorhanden is als de meerderheid van de raad een wenst heeft. Bij een berekend begrotingstekort, omdat de wensen duurder zijn, dient een bijstelling van de wensen aan de orde te zijn. **[6]**

12.2 De gemeenteraad moet tot een verlaging van belastingen en tarieven komen om op die wijze bij te dragen aan financiële krapte van bepaalde groepen inwoners en bedrijven. Dat kan betekenen dat bepaalde taken niet langer worden uitgevoerd. **[7]**

12.3 Inwoners van omliggende gemeenten maken ook dikwijls gebruik van voorzieningen, die door Arnhemmers financieel mogelijk zijn gemaakt. Wij willen proberen om hier paal en perk aan te stellen; dat kan door een Arnhem Card voor Arnhemmers met korting op de markt te brengen, die recht geeft op korting.

12.4 Als de gemeente een nieuwe taak op zich neemt of moet nemen willen wij dat die taak wordt uitgevoerd door medewerkers van de gemeente. Wij willen geen uitbreiding van het aantal ambtelijke medewerkers, maar juist een beperking van het aantal. De ambtelijke organisatie, ook in Arnhem, breidt zich uit als zelfrijzend bakmeel. Dat moet écht stoppen.

12.5 Wij vinden het niet wenselijk om naast het stadhuis een kantoortoren te bouwen voor een deel van de ambtelijke medewerkers. Enerzijds omdat het monumentale stadhuis ernstig wordt aangetast en anderzijds de beoogde plek toch nog onvoldoende ruimte biedt voor alle ambtelijke medewerkers. Ons streven is erop gericht het aantal medewerkers te beperken. **[11en 12]**

12.6 Problematiek binnen de grenzen en verantwoordelijkheden van de gemeente zijn zodanig dat er geen ruimte meer moet worden geboden om uitspraken te doen over internationale conflicten. **[8]**

= EINDE =